

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління
та національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

МОРОЗОВ ДМИТРО ІЛІЧ
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 351
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ
(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

Д. І. МОРОЗОВ
(підпис, ініціали та прізвище здобувач вищої освіти)

Керівник роботи
ЛИТВИНЧУК Ірина Леонідівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

доктор економічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

за результатами попереднього захисту: **МОРОЗОВА Дмитра Ілліча**
допущено до захисту

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № _____ від «_____» грудня 2023 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Валентина ЯКОБЧУК
(власне ім'я та прізвище)

«_____» грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **МОРОЗОВ Дмитро Ілліч** захистив
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:
сума балів за 100-бальною шкалою _____
за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____ - _____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Настасія ПУГАЧОВА
(власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

МОРОЗОВ Д. І. Публічне управління інвестиційною діяльністю в умовах воєнного часу. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

Дана робота розглядає питання публічного управління інвестиційною діяльністю в умовах воєнного часу. Здійснюється аналіз викликів та особливостей, які виникають при управлінні інвестиціями під час воєнного конфлікту, а також висвітлюється практичне значення впровадження наукової новизни в цій галузі.

Робота визначає ключові аспекти, які впливають на ефективність публічного управління інвестиційною діяльністю в умовах війни, такі як відновлення інфраструктури, забезпечення економічної стабільності та соціального відновлення. Акцентується увага на необхідності використання інновацій та технологій для підвищення ефективності управління ресурсами та стратегічним плануванням.

У результаті дослідження формуються рекомендації для удосконалення публічного управління інвестиційною діяльністю в умовах воєнного часу та підкреслюється важливість врахування специфіки конфліктних умов при розробці стратегій та політик.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, публічне управління, стратегічне планування, конфлікт, фінансова стабільність, відновлення, політика.

SUMMARY

Morozov D. Public management of investment activities in wartime conditions. – Qualification work for obtaining the educational and qualification level «Master», specialty 281 «Public management and administration» – Polissia National University, Zhytomyr, 2023.

This paper examines the issues of public management of investment activities in wartime conditions. The analysis of challenges and features that arise in investment management during a military conflict is carried out, as well as the practical significance of introducing scientific novelty in this area is highlighted.

The work identifies key aspects that affect the effectiveness of Public Investment Management in wartime conditions, such as infrastructure restoration, ensuring economic stability and social recovery. Attention is focused on the need to use innovations and technologies to improve the efficiency of resource management and strategic planning.

As a result of the study, recommendations are formulated for improving public management of investment activities in wartime conditions and the importance of taking into account the specifics of conflict conditions in the development of strategies and policies is emphasized.

Keywords: investment activity, Public Administration, strategic planning, conflict, financial stability, recovery, politics.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	7
Висновки до розділу	15
РОЗДІЛ 2. ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ ІНВЕСТУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ	17
Висновки до розділу	25
РОЗДІЛ 3. ІННОВАЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ УПРАВЛІННІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ	27
Висновки до розділу	29
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35
ДОДАТКИ	38

ВСТУП

У сучасних умовах геополітичних та соціально-економічних турбуленцій, воєнний час стає викликом для кожної країни, не тільки з погляду забезпечення національної безпеки, але й управління економічними ресурсами. Особливо важливою в цьому контексті стає інвестиційна діяльність, яка може визначити не лише економічне майбутнє, але й стійкість країни в умовах кризи.

Актуальність теми обумовлена зростаючою нестабільністю в світі. Однак, на сьогодні, питання ефективного використання інвестицій стає надзвичайно актуальним.

Метою даного дослідження є аналіз взаємодії публічного сектору та інвестиційних процесів в умовах військових конфліктів, виявлення проблем та можливостей, які виникають в процесі управління інвестиціями в період воєнного часу, а також розробка пропозицій щодо оптимізації цього процесу.

Об'єкт, предмет та мета дослідження обумовили такі *завдання*:

- 1) Розглянути поняття «публічне управління».
- 2) Проаналізувати особливості управління інвестиційною діяльністю.
- 3) Дослідити ризики інвестування під час воєнного конфлікту.

Об'єктом дослідження є процес інвестування в умовах воєнного конфлікту.

Предметом дослідження є інновації та технології в інвестиційному управлінні під час воєнного конфлікту.

Методи дослідження. Методи ґрунтуються на принципах науковості, історизму і об'єктивності. При написанні роботи були використані спеціально - історичні та загальнонаукові методи, критичний метод, метод усної історії, хронологічний.

Публікації. Основні результати дослідження оприлюднені в трьох публікаціях тез науково-практичних конференціях Поліського національного університету.

Практичне значення отриманих результатів. Публічне управління інвестиційною діяльністю в умовах воєнного часу має важливе практичне значення, оскільки воєнний конфлікт може суттєво позначитися на економіці та інфраструктурі країни. Ефективне управління інвестиціями може допомогти забезпечити ресурси для відновлення та розвитку у разі військового конфлікту. Декілька аспектів практичного значення публічного управління інвестиційною діяльністю в умовах воєнного часу включають: воєнний конфлікт може призвести до економічних труднощів, спаду виробництва та зниження доходів. Правильне управління інвестиціями може допомогти підтримати економічну стабільність через створення нових робочих місць, розвиток галузей, що потребують відновлення, та стимулювання інвестиційного клімату.

Елементи наукової новизни. Публічне управління інвестиційною діяльністю в умовах воєнного конфлікту вимагає новаторських підходів та наукової новизни для вирішення викликів, що виникають у таких умовах. Деякі аспекти наукової новизни у публічному управлінні інвестиціями під час воєнного конфлікту включають: стратегічне планування в умовах нестабільності: Врахування непередбачуваних обставин та ризиків, які виникають внаслідок воєнного конфлікту, у стратегічному плануванні інвестицій. Розробка гнучких стратегій, які можуть адаптуватися до швидких змін у політичному, соціальному та економічному середовищі. Наукова новизна у публічному управлінні інвестиційною діяльністю в умовах воєнного конфлікту допомагає ефективніше використовувати інвестиції для відновлення та розвитку в умовах кризи.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1.

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Публічне управління – це система кооперації державних, неурядових, приватних та змішаних структур, покликана забезпечити задоволення суспільних інтересів та вирішення колективних проблем. Громадське управління, об'єднуючи діяльність державних, муніципальних, некомерційних організацій, фактично представляє суспільно-державну систему реалізації загальнонаціональних та місцевих інтересів та виробництва громадських послуг [1].

У галузі світового суспільствознавства існує два основних підходи до розуміння місця та змісту науки публічного управління серед інших соціальних наук, які були поширені в минулому і залишаються актуальними. Згідно з першим підходом, наука публічного управління визначається як системне поєднання концепцій та методів дослідження, розроблених іншими науками, що необхідно для рекомендацій і практичного застосування в управлінській практиці. Г. Лассуелл також відзначав міждисциплінарний характер суспільної політики і підкреслював необхідність посилення інтеграції політичної науки з соціологією, економікою, правом і управлінням бізнесом з метою підвищення аргументації і точності в управлінському процесі [5]. З цього погляду громадське управління як самостійна наука немає. Воно є професійною діяльністю управлінців у державних, муніципальних та неурядових організаціях, які використовують досягнення «policy sciences».

Дійсно відомо, що у класичній теорії державного управління деякий час панувала концепція «політика - управління».

Але для впровадження аналітичного підходу у практику громадського управління необхідні певні Причини. По-перше, наявність професійних експертних політиків, які володіють відповідними ідеями. По-друге, освоєння базових теоретичних концепцій. По-третє, бажання ЛПР використовувати

аналітичний підхід практично. По-четверте – добре організований процес планування, що дозволяє прогнозувати майбутнє та оцінювати наслідки прийнятих рішень [7].

Мережевий підхід до державного управління не є не тільки відображенням спорів, що ведуться між представниками різних управлінських теорій, а й відповіддю на зміни умов, у яких здійснюється управління громадськими процесами. Справді, екологія громадського управління за останні десятиліття суттєво змінилася, що змушує шукати нові моделі управління крім ринкових та ієрархічних. Плюралізація громадських структур, складність взаємовідносин між різними групами населення, високий рівень суспільних потреб та очікувань, зростання масштабу невизначеності та ризику, глобалізація світової економіки та розвиток соціальних мереж, інформатизація суспільства, падіння довіри населення до урядів та державних органів управління загалом – усе це та багато іншого призвело до перегляду традиційних управлінських підходів. Причому, на відміну від нового державного менеджменту, мережева концепція не применшує, а, навпаки, підкреслює роль та особливості суспільної сфери.[4]

В результаті слід відзначити, що мережева модель публічного управління спрямована на вирішення викликів глобалізації та децентралізації. За допомогою різних інститутів обміну ресурсами, інформацією, узгодження політики та рішень, вона впроваджує нові способи взаємодії громадян з політичним керівництвом та державними службовцями, що призводить до виникнення нових механізмів контролю, підзвітності та узгодження інтересів.

Отже, сучасність вносить суттєві зміни у цільові, функціональні та структурні принципи державного управління, виконуючи парадигмальний зсув у сприйнятті його ролі та завдань у відносинах між державою, ринком та громадянським суспільством. Бюрократична модель державного управління вважається застарілою, в той час як моделі нового державного менеджменту та мережева модель вважаються новітніми. У транзитних країнах важливо зорієнтуватися на національну модель державного управління, яка слугує

орієнтирами для стратегії реформ. Це вимагає розробки адаптивного сценарію перетворень, що враховує національні та історичні особливості, культурний потенціал та включає поступову трансплантацію передових інститутів та управлінських процесів з розвинених країн.

Роль інвестицій у діяльності суб'єктів господарювання складно переоцінити, оскільки нездійснення хоча б пасивних інвестицій, що забезпечують поточну виживання, неминуче призводить до втрат конкурентних позицій і, в перспективі, до припинення функціонування самого суб'єкта господарювання.

Управління інвестиційною діяльністю нерозривно пов'язане з максимізацією вартості підприємства, оскільки процес прийняття управлінських рішень інвестиційного характеру спрямований на збільшення ключових факторів вартості, у тому числі прибутку у складі власного капіталу підприємства.

Таке управління, по суті, є безперервним здійсненням оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємства, спрямованим на досягнення його максимальної вартості та підвищення частки ринку. Все вищенаведене визначило актуальність та мету дисертаційної роботи [5].

В результаті детального аналізу підходів до розкриття економічної сутності та внутрішнього змісту інвестиційної діяльності підприємства визначено функції інвестицій на макрорівні та мікрорівні. На макрорівні інвестиції необхідні для стабілізації та зростання економіки України [10]. На мікрорівні інвестиції служать цілям розширення та розвитку виробництва.

На наш погляд, ці цілі актуальні й для управління інвестиційною діяльністю підприємства на основі вартісного підходу, однак, у зв'язку з порівняно нещодавною появою терміну «управління вартістю підприємства» в літературі відсутні методичні рекомендації з обґрунтування та прийняття інвестиційних рішень. Зарубіжні методи вимагають коригування та доповнення для їхнього повноцінного використання на вітчизняних підприємствах. [6]

Класифікація інвестицій має відповідати конкретним цілям. Ознаки, за якими виділяються групи, повинні задовольняти критеріям, пов'язаним із цілями класифікації, а саме:

- Оцінка ризику інвестиційних вкладень;
- Знаходження факторів, що є результатом здійснення / нездійснення інвестиційної діяльності та способів вплинути на вартість підприємства;
- Аналіз інвестиційних можливостей зростання вартості перед прийняття [1].

2. Класифікація повинна проводитися з позицій системного підходу. Ієрархічно структура інвестицій, що класифікуються, повинна відображати системні взаємозв'язки спостережуваних явищ, зокрема, в одну групу не повинні безпосередньо об'єднуватися інвестиції різних рівнів розгляду (інвестиції кредитної установи та інвестиції промислового підприємства).

3. Інвестиції, об'єднані в групу за однією класифікаційною ознакою, повинні мати деталізацію одного порядку та відповідати цілям класифікації.

Враховуючи особливості інвестиційної діяльності на рівні підприємств, управління інвестиційною діяльністю має базуватись на наступних принципах [1].

1. Відповідність інвестиційної стратегії довгостроковим та поточним цілям функціонування підприємства, забезпечуючи спадкоємність довгострокового та середньострокового планування інвестиційної діяльності. Реалізація цього принципу визначає узгодженість різних напрямів розвитку підприємства, усуває суперечливість цілей та сприяє зростанню ефективності функціонування підприємства загалом.

2. Відповідність інвестиційної діяльності підприємства його фінансовим та інвестиційним ресурсам задля забезпечення фінансової стійкості підприємства, ліквідності його балансу. Цей принцип означає обмеження об'єктів інвестицій, що вибираються можливостями їх забезпечення ресурсами.

3. Оптимізація співвідношення прибутковості та ризику інвестицій з метою недопущення суттєвих фінансових втрат та збитків. Цей принцип означає дотримання певних інвестиційною стратегією підприємства пропорцій між прибутковістю та ризиком. Для його виконання проводиться оптимізація інвестиційного портфеля, що реалізовується шляхом диверсифікації об'єктів інвестування

4. Оптимізація прибутковості та ліквідності інвестицій. Реалізація принципу полягає у дотриманні встановлених пропорцій між прибутковістю та ліквідністю для забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

5. Забезпечення керованості інвестиційним портфелем, що означає обмеженість кількості та складності інвестицій відповідно до можливостей підприємства у частині відстеження стану параметрів інвестицій (прибутковість, ризик, ліквідність тощо) та своєчасної диверсифікації інвестиційного портфеля. Реалізація цього принципу полягає у забезпеченні відповідності об'єктів інвестування кадровому потенціалу та можливості здійснення оперативного реінвестування коштів [12].

У разі сучасної економіки розвиток інвестиційного ринку характеризується різноманітними параметрами, що зумовлює необхідність їхнього обліку під час управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Спираючись на виділені класифікаційні ознаки та особливості прийняття інвестиційних рішень, можна виділити такі чотири ключові характеристики, що мають принципове значення для інвестора.

Враховуючи це, пропонується поєднання принципів оцінки ефективності інвестиційних проектів та принципів оцінки вартості підприємства наступним чином:

- В основу оцінки закладається величина інтегрального ефекту, що розраховується за весь розрахунковий період (життєвий цикл проекту), враховуючи цінність грошей, що змінюється за часом;

- Враховується неповнота інформації;

- береться до уваги неможливість управління минулим;
- передбачається можлива розбіжність інтересів та критеріїв оцінки
- ефективності проекту для різних учасників інвестиційного проекту та ін.

Сама ж загальна оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства формується шляхом зіставлення величин результатів і витрат на всіх кроках, на які розбивається розрахунковий період, і підсумкового згортання належним чином усіх приватних величин зіставлення (з урахуванням параметрів оточення, що задаються: облікової політики на підприємстві, податкової системи, депозитних та кредитних процентних ставок, соціальних стандартів та ін.).[14]

Запорукою успішної інвестиційної діяльності є забезпечення високої якості інвестиційних рішень, що приймаються. При цьому основою таких рішень є відбір інвестиційних проектів.

Вибір як оціночний критерій вартості компанії дозволяє уникнути помилок під час аналізу її діяльності. Зі зростанням вартості фірми збільшується капітал, вкладений у неї акціонерами, що дозволяє отримати прибуток від перепродажу належних їм акцій. Крім того, вартість є додатковим критерієм оцінки стану компанії у випадках, коли вона демонструє або зниження частки ринку при зростанні прибутку, або скорочення прибутку при зростанні частки ринку, або зменшення прибутку і частки на одному ринку при підвищенні частки на іншому. У цих випадках власникам, менеджерам та інвесторам необхідний універсальний показник для оцінки становища та перспектив компанії. Таким показником є її вартість.

Модель підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства на основі максимізації його вартості гармонізує поточну та перспективну мету розвитку підприємства з урахуванням підвищення ефективності його інвестиційної діяльності. Така гармонізація досягається місяцем приведення ринкової вартості підприємства на будь-якому з етапів його розвитку до єдиної вартісної оцінки [3].

Розроблена модель доповнена методичними та практичними рекомендаціями щодо оцінки впливу інвестиційної діяльності на вартість підприємства.

Проведене дослідження показує, що з метою підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства необхідно здійснювати вплив на теку діє грошові потоки, та/або майбутнє зростання, та/або тривалість періоду аномально високого зростання, та/або вартість використовуваного капіталу.

Для збільшення грошових потоків, що генеруються активами підприємства, необхідно прагнути зниження собівартості продукції, ліквідації збиткових активів, зниження ефективної податкової ставки підприємства, повніше використовувати потенціал раніше здійснених капітальних вкладень, краще управляти запасами і проводити жорсткішу кредитну політику. Для продовження періоду високого зростання необхідно створення та підтримання конкурентних переваг компанії.

Дроблення акцій та дивідендів не призводить до зміни вартості підприємства, оскільки це не веде до зміни грошових потоків, темпу зростання та ризику. Бухгалтерські рішення, що впливають на звіти про прибутки та збитки, також ніяк не впливають на грошові потоки і тому не впливають на вартість підприємства. Рішення з розміщення нових цінних паперів на базі існуючих активів компанії також не створюють вартість, якщо тільки внаслідок них не зміниться структура пасиву (співвідношення власних та позикових коштів) [8].

При цьому збільшення собівартості продукції, що реалізується при інших рівних умов призводить до зменшення вартості підприємства. Необхідно враховувати, що чим більша частка собівартості у виручці від реалізації, тим сильніший її вплив на зміну вартості підприємства.

Проте відсоткове зміна вартості підприємства за зміни собівартості залежить від швидкості зміни вільного грошового потоку, тобто. вартість у відсотковому відношенні однаково змінюється як зростаючого, так постійного потоку [2].

Коефіцієнт еластичності вартості за виручкою показує, що збільшення виручки від продажу за інших рівних умов призводить до збільшення вартості підприємства, причому залежність нелінійна, тобто. що нижча рентабельність продажів, то сильніший у відсотковому відношенні вплив виручки зміну вартості підприємства. Відсоткове зміна вартості підприємства за зміни виручки залежить від швидкості зміни вільного грошового потоку.

Еластичність вартості прибутку показує, що:

- Збільшення прибутку призводить до пропорційного збільшення вартості підприємства;
- Відсоткове зміна вартості підприємства при зміні виручки не залежить від швидкості зростання вільного грошового потоку.

Еластичність вартості постійної швидкості зростання грошового потоку визначається так:

З цього виходить що:

- збільшення постійної швидкості зростання грошового потоку за інших рівних умов призводить до збільшення вартості підприємства;
- чим менша різниця між швидкістю зростання вільного грошового потоку та витратами на капітал t , тим більший вплив відсоткової зміни швидкості зростання на оцінку вартості підприємства,

Підводячи підсумки вищезазначеного можна зробити висновки, що Систематизовані принципи управління інвестиційною діяльністю, реалізація яких сприяє досягненню основної мети інвестування - максимізації ефективності використання інвестованого капіталу. При цьому слід зазначити, що в умовах економічних відносин, що розвиваються, недостатньо тільки визначити рентабельність вкладеного капіталу, оскільки динамізм інвестицій

ного ринку формує потреба обліку різноманітних чинників (тимчасової нерівноцінності грошей, інфляційних очікувань та інших.). У зв'язку з цим дедалі більшого значення набуває не оцінка ефективності окремого інвестиційного проекту, а його вплив на зміну економічного потенціалу інвестора [13].

Оцінка ефективності інвестиційної діяльності в Україні дозволяє визначити фактори та умови підвищення інвестиційну активність підприємств, що розкривають механізм мобілізації необхідного обсягу ресурсів. Обґрунтовано доцільність використання вартісного підходу до управління інвестиційними проектами, що відображає цілі та завдання стратегічного управління з боку власників та інвесторів.

На основі синтезу інструментів інвестиційного менеджменту та концепції управління вартістю розроблено модель оцінки еластичності вартості підприємства від параметрів інвестиційної діяльності, що розкриває взаємозв'язок та взаємовплив інвестиційної діяльності на вартість підприємства.

Оцінка еластичності вартості підприємства від розміру інвестицій дозволила визначити вплив величини немонетарних активів на вартість підприємства та виявити можливості підвищення ефективності інвестиційної діяльності для підприємства.

Визначено пріоритетні напрями інвестиційної діяльності підприємства, що полягають у зміні технічних умов виробництва, зростанні масштабів та значущості інвестицій для зростання вартості підприємства та дозволяють підвищити ефективність прийнятих управлінських рішень інвестиційного характеру [9].

Висновки до розділу 1

Умови воєнного стану створюють складні виклики для публічного управління, вимагаючи особливого підходу та гнучкості в управлінських стратегіях та рішеннях. З цього контексту можна зробити кілька висновків:

Необхідність стратегічного планування: Умови воєнного стану потребують детального та стратегічного планування дій. Публічне управління

повинно бути спрямоване на ефективне використання ресурсів та врахування великої кількості факторів, що впливають на ситуацію.

Гнучкість та адаптабельність: публічні служби повинні бути гнучкими та адаптабельними до швидких змін у воєнному середовищі. Здатність швидко реагувати на непередбачувані обставини та модифікувати стратегії є важливою для успішного управління.

Безпека та захист населення: головною метою публічного управління в умовах воєнного стану є забезпечення безпеки та захисту населення. Уряд повинен визначити та реалізувати ефективні заходи для мінімізації загрози та забезпечення безпеки громадян.

Важливість комунікацій: ефективна комунікація є ключовою у воєнних умовах. Уряд повинен забезпечити доступ до достовірної інформації для громадян та виважено вести комунікаційну політику щодо ризиків та стратегій управління.

Залучення міжнародної підтримки: умови воєнного стану можуть вимагати широкомасштабної підтримки від міжнародної спільноти. Публічне управління повинно вміло співпрацювати з міжнародними партнерами, включаючи гуманітарну допомогу та фінансову підтримку.

Управління ресурсами та фінансами: ефективне управління фінансовими та матеріальними ресурсами є важливим в умовах воєнного стану. Необхідно уникати корупції та забезпечити, щоб ресурси були спрямовані на найбільш критичні потреби.

Розвиток планів відновлення: після закінчення конфлікту, важливо мати чіткі та деталізовані плани відновлення економіки, інфраструктури та суспільства. Це допоможе швидко та ефективно відновити нормальний режим життя.

Узагальнюючи, публічне управління в умовах воєнного стану повинно бути орієнтоване на захист населення, забезпечення безпеки, ефективне використання ресурсів та стратегічне планування для подолання непередбачуваних ситуацій.

РОЗДІЛ 2.

ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ ІНВЕСТУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ

У початку жовтня Міністерство економіки повідомило про отримання понад 250 заявок від уряду щодо майбутніх інвестицій в Україну. Це вражаюча кількість ініціатив за такий короткий період, і це особливо важливо в умовах активної фази конфлікту. Цей показник свідчить про те, що Україна залишається привабливою для іноземних інвесторів. Їхня зацікавленість в країні не обмежується лише вірою у її перемогу, але й бажанням приєднатися до її економічного відродження.

До початку російської агресії програма «залучення інвестора» виглядала обіцяюче. Серед переваг були доступна кваліфікована, але відносно недорога робоча сила, освічені кадри, відмінна інфраструктура і високий рівень прибутку від інвестицій через політичні ризики, що приводять до недооцінення активів, а також зручна логістика. Але існували проблеми з правоохоронною і судовою системами, висока бюрократизація дозвільних процесів, системна корупція та закритість окремих галузей для іноземних інвестицій.

Після початку воєнних дій ситуація змінилася. Виникли нові військові ризики, такі як можливість знищення або захоплення активів, логістичні труднощі, проблеми з інфраструктурою, форсмажорні обставини платежів та обмеження доступу до іноземних позик і страхування. Інвестори розуміють, що на ці фактори уряд має менший вплив, тому їхня реакція виявляється розумінням.

Закон про підтримку значних іноземних інвестицій став основою для створення сприятливого інвестиційного клімату. Початкова версія мала деякі недоліки, які обмежували кількість потенційних інвесторів, які могли б претендувати на державну підтримку. Після початку конфлікту було розуміно, що необхідно коригувати підхід. Зокрема, знизили «пориг входу» для компаній,

які можуть отримати державну підтримку, і вдосконалили процедури відповідей від зацікавлених державних структур.

Зміни у законодавстві щодо підтримки великих інвесторів, зокрема зниження «порогу входу» та поліпшення процедур, що надають швидкі, прозорі і відповідні відповіді, будуть сприяти розширенню кола інвесторів. Це також сигнал існуючим проектам, що уряд готовий враховувати їхні пропозиції та діяти оперативно. Інвестори розраховують на фіскальну стабільність та прогнозованість протягом не менше трьох-п'яти років.

Незважаючи на воєнні ризики, інвестори разом з українськими органами влади вже зараз шукають можливості фінансування і розглядають місцевість для можливих проектів. Важливою є необхідність багатомільярдних інвестицій у відновлення країни, що підтримує зміни в законодавстві щодо приваблення великих інвестицій. Однак існують ризики, пов'язані з тим, як швидко будуть ухвалені рішення.

Наслідки російської агресії проти України є відчутними у всіх галузях економіки, але їх неможливо повністю передбачити через продовження військових дій. Вторгнення Росії в Україну кинуло виклик соціально-політичній та економічній стабільності. Військові руйнування, потоки біженців і розрив усталених економічних зв'язків створили кризу, з якою важко впоратися. Досвід України у веденні тривалого та безпрецедентного військового конфлікту ХХІ століття у багатьох відношеннях є унікальним. Це є актуальним для держав-членів Європейського Союзу (ЄС), які не мають аналогічних механізмів управління кризами, оскільки востаннє вони стикалися з військовим викликом у формі більш локалізованої балканської кризи у 1990-х роках.

Війна актуалізувала кілька найважливіших галузей економіки. Функціонування страхового ринку є важливою частиною фінансової стійкості економічних відносин в Україні. Відповідно акцент на цю галузь має стати важливою частиною повоєнного відновлення України. Галузь вимагає особливої уваги сьогодні, оскільки забезпечення своєчасних страхових виплат

та надання відповідних послуг гарантують життєздатність та стійкість, передбачуваність економічного життя. З цієї причини актуальним аспектом майбутньої української економіки має стати трансформація страхового сектору, запровадження інноваційних та сучасних цифрових моделей економічного розвитку загалом [13].

Військовий конфлікт, що відбувається всередині Європи, вплинув на світову економіку, особливо на країни ЄС. Це призвело до потрясіння регіональної стабільності, торгівлі, геополітичного порядку та нових ризиків для зростання ВВП, інфляції та грошово-кредитної політики.

Також відбулося зростання цін на нафту марки Brent через запровадження санкцій проти країни-агресора, що також змінило баланс світових товарних ринків.

Невелика рецесія може спостерігатися у Сполучених Штатах Америки (далі – США) наприкінці 2023 або на початку 2024. Цей період характеризуватиметься стагфляційними характеристиками зі зростанням нижче тренда та інфляцією вище тренда, що чинитиме тиск на світову економіку через слабкий попит та посилення фінансових умов. Зростання в Європі сповільнилося через зростання цін на природний газ та погіршення динаміки поставок. У євросоні зростання буде нижчим за тенденцію, що почалася в третьому кварталі 2022 року, але прямої рецесії, ймовірно, не буде. Протягом наступних 10 років світова економіка зростатиме в середньому на 2,5% на рік, що значно менше, ніж у середньому до пандемії COVID-19.

Російська агресія призвела до розтрати потенціалу України, що втрачає ресурси, потужності, інфраструктуру, людський капітал, фінанси та конкурентоспроможність в умовах динамічних процесів глобалізації. Проте війна може створити для України деякі можливості, у тому числі переорієнтацію на нові ринки, пошук надійніших союзників та торгових партнерів. у глобальному економічному просторі та зниження залежності від країни-агресора, особливо в енергетичному секторі. Проте слід зазначити, що головним наслідком війни, незалежно від її спрямованості, є збитки. До втрат

входять фінансові та людські втрати, руйнація інфраструктури та виробничих об'єктів, призупинення інвестиційних проектів, нейтралізація природного потенціалу, зниження попиту населення, руйнування транспортної інфраструктури, блокування портів, обмеження на транскордонні валютні розрахунки, звуження номенклатури вітчизняних товарів. дефіцит імпорту енергоносіїв [9].

У контексті фінансової підтримки відновлення економіки України джерела, які можна використати, обмежені. Це обмеження було передбачуваним за умов жорстокої війни. Світова економіка перебуває у дестабілізованому стані, а значну кількість країн перебувають у стані, що вказує на неминуче наближення глобальної соціально-економічної кризи. Щодо використання внутрішніх джерел для фінансування відновлення української економіки, слід враховувати не лише втрати, понесені бізнес-сектором, а й спад банківської активності, заморожування інвестиційних проектів, повне чи часткове припинення комерційної діяльності. компанії та інше.

Кризовий контекст України супроводжується низкою додаткових проблем, пов'язаних із структурою людського капіталу. Зокрема, спостерігається велика кількість безробітних, масовий відтік кваліфікованих фахівців за кордон, ризик втрати значної кількості громадян, які залишили країну у пошуках тимчасового притулку. Також є безпрецедентний дисбаланс робочої сили між регіонами. За даними відкритих досліджень, 2022 рік став найскладнішим для української економіки.

Масштаби втрат та динаміка промислового спаду безпрецедентні. Найбільший шок від повномасштабної війни стався у березні 2022 року. Експерти оцінили падіння ВВП у березні 2022 року у 47-50% (порівняно з березнем 2021 року). Зміни у структурі економіки України відображаються у таких ключових показниках, як реальний ВВП, індекс споживчих цін, баланс поточного рахунку, міжнародні резерви тощо.

Перспективи відновлення економіки України у післявоєнний період: основні напрямки та методи.

Після закінчення активних бойових дій та в період після офіційного закінчення війни ліквідація руйнівних наслідків та відновлення інфраструктури стають головним пріоритетом для української економіки. За оцінками дослідників, внаслідок війни було втрачено від 30 до 50% виробничих потужностей України, які оцінюються більш ніж у 110 мільярдів доларів США.

Транспортна, промислова та соціальна інфраструктура також зазнали значних збитків. Втрати величезні і з кожним днем у міру продовження бойових дій втрати зростають [4].

Ще одним важливим напрямком є відновлення критично важливої інфраструктури, яке включає відновлення об'єктів, що забезпечують функціонування і надання послуг у сферах енергетики, транспорту, водопостачання, каналізації, теплопостачання, гарячого водопостачання, електро- та газопостачання, виробництва продуктів харчування та охорони здоров'я. Це необхідно для повноцінного функціонування міст та селищ у всіх регіонах України, а також для усунення обмежень на постачання нафтопродуктів та відновлення транспортної інфраструктури. Відновлення іншої критично важливої інфраструктури, у тому числі об'єктів громадського життєзабезпечення, має бути пов'язане з відновленням соціальної інфраструктури зруйнованих міст та територіальних громад. Для відновлення соціальної інфраструктури потрібна розробка проектів реконструкції зруйнованих сіл та міст. з урахуванням сучасних екологічних норм, у тому числі з відходів та вторинної переробки.

Для територіальних громад необхідно розробити оптимальний та максимально уніфікований набір та розташування об'єктів соціальної (транспортної, екологічної, медичної, освітньої та іншої) інфраструктури з урахуванням руйнівних наслідків російської агресії та обов'язкової наявності житла для кожної родини. Для великих міст також необхідно передбачити шляхи покращення та оптимізації транспортних мереж з урахуванням руйнівних наслідків російської агресії та обов'язкової наявності житла для кожної родини.

Україна має деякі можливості для фінансування свого повоєнного відновлення [11].

Насамперед йдеться про такі механізми, як гранти та кредитні лінії уряду США, Міжнародного валютного фонду (МВФ), та ЄС, а також підтримку з боку міжнародних фінансових інститутів. Крім того, можливими джерелами є приватні інвестиції та відшкодування збитків. Репарації включають заморожування та конфіскацію російських активів для компенсації збитків Україні, запровадження механізму компенсації на основі реєстру збитків, а також створення окремого механізму компенсації державами-посередниками.

Важливою складовою відновлення та розвитку України є потенціал повної інтеграції до ЄС як повноправного члена та встановлення зв'язків із країнами G7, які не лише є моделлю процесів випереджального економічного розвитку, а й можуть стати потужними донорами відновлення. проекти. Основними напрямками майбутнього розвитку є подальша цифровізація виробничих та бізнес-процесів, зелений курс, спрямований на декарбонізацію економіки, запобігання негативній зміні клімату. Гармонізація з економічними структурами ЄС може призвести до фундаментальних змін у структурі економіки, включаючи розробку, виробництво та експорт високотехнологічної продукції з високою доданою вартістю, коригування податкового законодавства.[8]

На поточному етапі ситуацію покращує програма з переведення підприємств у безпечні місця для продовження виробництва. Крім того, переселенці-українці, прийняті на роботу на ці підприємства, як і раніше, потребуватимуть постійного місця проживання, що також слід враховувати у проектах щодо відновлення соціальної інфраструктури. Це також опосередковано вплине на розвиток показників людського капіталу. В Україні, для цього необхідно створити додаткові умови для залучення переселенців та їхнього швидшого повернення в Україну. Для досягнення цієї мети важливо розпочати активну реконструкцію зруйнованих війною міст чи селищ з

будівництва модульних одно- та двоповерхових будівель у передмістях. Люди зможуть повернутися в ці території-супутники та побудувати нормальне життя.

Не менш важливо будувати мобільні житлові комплекси, де люди, які постраждали від російської агресії, зможуть дочекатися відновлення своїх пошкоджених будинків або хоча б тимчасового переселення до модульних конструкцій. Це дозволить залучити максимальну кількість переселенців і надасть можливість працювати повний робочий день або працювати в режимі онлайн. Потенційно це також має підтримати українську економіку та оподаткування. Загалом військові дії мають змінити державну політику України щодо використання людського капіталу. Удосконалення системи освіти, впровадження інноваційних освітніх технологій, тісна інтеграція виробництва та наукових досліджень мають сприяти радикальній трансформації економічних процесів.

У зв'язку із переміщенням населення, тимчасовим захопленням територій та фізичним знищенням майна скорочується кількість центрів обслуговування клієнтів страхових компаній. У регіонах, де йдуть воєнні дії, проблематичним є організація врегулювання страхових претензій, оглядів транспортних засобів, отримання та належне оформлення документів для подання до страхової компанії для отримання страхових виплат, виклик поліції на місце дорожньо-транспортної пригоди. За даними НБУ, на ринку страхування життя наразі діють 13 страхових компаній.

Усі вони відповідально обслуговують своїх клієнтів та здійснюють страхові виплати. Проте компанії повідомляють про значне зниження страхових виплат, що призводить до обмежень їхньої діяльності. Такі обмеження можуть бути пов'язані з труднощами у спілкуванні та роботі персоналу, а також із утрудненим доступом до офісів та оригіналів документів. Це ускладнює страхові виплати, особливо у разі смерті застрахованих на окупованих територіях. Проте страховий ринок продовжує працювати навіть під час війни.

Продовження бойових дій негативно впливає на економічні процеси в Україні, тож визначити подальший розвиток країни непросто. Галузь страхування залежатиме від багатьох елементів, у тому числі стану економічних відносин, макрофінансових показників, стабільності політичної ситуації та загальної демографічної ситуації. Збільшення втрат серед громадян та зниження їх доходів вплинуть на негативний вплив на ситуацію.

Найбільш помітно це може бути в таких сферах, як страхування життя та майна. Також зростуть ризики щодо окремих видів страхування, у тому числі з медичного страхування. З іншого боку, після закінчення військових дій буде створено нові можливості для розвитку страхового ринку особливо у сфері нафтовидобутку та страхування інфраструктури. Поточна політика НБУ також має певний негативний вплив на розвиток страхового ринку. Зокрема, з початком російського військового вторгнення тиск на страхові компанії необґрунтовано зросло, а їхня робота ускладнилася.

Наразі план відновлення, який було розроблено до минулорічної конференції в Луганно, не став дорожньою картою для учасників відновлення та не отримав юридичного статусу. Майже не використовується і не згадується учасниками процесу відновлення (представниками влади, донорами, ОМС, ОГС). Представники громадянського суспільства України критично оцінюють як процес підготовки цього плану, так і його результативність.

Наразі регіональні плани відновлення часто виявляються на рівні відбудови громад. Результати опитування керівників громад, проведеного під час дослідження, підтвердили, що лише третина громад має конкретний стратегічний документ щодо відновлення [2].

У публічному просторі України вже існують плани відновлення громад, які розроблені з активною участю органів місцевого самоврядування та з використанням їхньої технічної та експертної підтримки. Однак на рівнях центральної влади та місцевого самоврядування виникають значні труднощі з розробкою планів відновлення. Поки що не існує юридично закріпленої та зрозумілої загальнонаціональної рамки відновлення. Ситуація на рівні громад є

кращою, але це лише початок довгого шляху, ефективність якого залежатиме від координації дій ключових учасників, передусім центральної влади і донорів. Проблемою для громад також є колізія в законодавстві, оскільки різні закони передбачають створення різних документів щодо відновлення громад, які не узгоджені між собою.

Підтримка підприємців та бізнесу в основному здійснюється урядом, глобальними акторами, такими як Європейський союз чи Німеччина, і великими міжнародними донорами, такими як O5AIO. Програми частіше спрямовані на допомогу дрібному та середньому бізнесу чи приватним підприємцям, зокрема, невеликим фермерам. Більшість урядових програм, хоч і масштабніші, вважаються недостатніми. На рівні громадянського суспільства частіше реалізуються невеликі проекти, спрямовані на підтримку креативних підприємців та жінок-підприємців.

Громадське суспільство вже давно залучено до відбудови та ремонту, діючи в різних напрямках.

Важливу роль відіграють ОГС у забезпеченні експертної підтримки центральній владі та органам місцевого самоврядування під час процесів відновлення. Наприклад, коаліція громадських організацій ВІЗ5Е бере участь у створенні системи управління відбудовою ОВЕАМ. Це особливо важливо, враховуючи різний масштаб та рівень спроможності різних громад в Україні.

Висновки до розділу 2

Висновки щодо викликів та ризиків інвестування в умовах глобального конфлікту:

Підвищений рівень невизначеності: глобальний конфлікт створює значний рівень невизначеності щодо політичних, економічних та соціальних умов у багатьох регіонах. Це ускладнює прогнозування та розробку стратегій інвестування.

Зміни в геополітичних умовах: геополітичні зміни, що виникають внаслідок глобального конфлікту, можуть суттєво впливати на інвестиційні підходи та ризики. Інвесторам слід бути готовими до швидких змін у політичному середовищі.

Потенційна втрата капіталу: в умовах глобального конфлікту існує підвищений ризик втрати капіталу через економічні труднощі, зниження вартості активів та можливість націоналізації.

Безпека інвестиційних об'єктів: забезпечення безпеки інвестиційних об'єктів може стати серйозним викликом в умовах конфлікту. Інвесторам слід ретельно оцінювати потенційні ризики та приймати заходи для забезпечення безпеки інвестицій.

Потреба в гнучкості та стратегічному плануванні: в глобальних конфліктних умовах інвесторам слід бути особливо гнучкими та стратегічно планувати свої дії. Здатність швидко адаптуватися до нових умов та змінювати стратегії є важливою для збереження та зростання капіталу.

Етичні та соціальні ризики: глобальні конфлікти часто супроводжуються людською трагедією та порушенням прав людини. Інвесторам слід ретельно оцінювати етичні та соціальні ризики своїх інвестицій та уникати підтримки проєктів, що призводять до негативного впливу на суспільство.

Загалом, інвестування в умовах глобального конфлікту вимагає ретельного аналізу, готовності до ризиків та здатності ефективно адаптуватися до змін в геополітичному та економічному середовищі.

РОЗДІЛ 3.

ІННОВАЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ УПРАВЛІННІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ

Поствоєнне відновлення тісно пов'язане із забезпеченням безпеки та сталого розвитку, що було наголошено Президентом України Володимиром Зеленським на Саміті ООН з питань Цілей сталого розвитку. Відзначається, що жодна держава не може досягти сталого розвитку без миру та відчуття безпеки.

Аналіз сучасної та майбутньої ситуації в процесі переходу до моделі сталого розвитку вказує на необхідність розроблення цілісного, науково обґрунтованого плану дій, який враховуватиме етапи здійснення, координацію колективних зусиль суспільства та розробку ефективних механізмів для реалізації концепції сталого розвитку (в контексті завдань географії у впровадженні парадигми сталого розвитку та цілей 2030).

Загалом, динаміка рівня безпеки та її вплив на соціально-економічний розвиток держави розглядається як актуальне питання сучасного наукового дискурсу та важливий аспект стратегій повоєнного відновлення.

Виходячи з вищезазначеного, для будівництва національної системи «сталий розвиток – безпека» у повоєнний період пропонується розглядати інноваційну політику як комплекс інструментів управління цільовим впровадженням інновацій. Це сприятиме сталому розвитку, оскільки зроблено висновок, що обмеження національної безпеки лише до військово-політичного аспекту є неправильним підходом у сучасних умовах.

Зазначено, що інноваційна безпека може бути ключовим компонентом, який пов'язує національні інтереси у сфері безпеки та оборони з якісним соціально-економічним розвитком.

Під час воєнного конфлікту інновації та технології можуть мати значний вплив на інвестиційне управління, особливо в контексті безпеки та стратегічного планування. Деякі з можливих варіантів включають:

Дрони та БПЛА (безпілотні літальні апарати): Використання дронів для візуального спостереження, розвідки та навіть для ведення війни змінює стратегії оборони та атаки. Інвестори можуть шукати можливості в компаніях, що розвивають та виробляють дрони.

Кібербезпека: Підвищення вірогідності кібератак під час воєнного конфлікту робить компанії, що спеціалізуються на кібербезпеці, більш привабливими для інвесторів.

Штучний інтелект: Використання штучного інтелекту в аналізі великих обсягів даних може допомогти у виявленні та прогнозуванні стратегічних рухів противника або навіть у вдосконаленні власної стратегії.

Спеціалізовані комунікаційні технології: Розвиток безпечних систем зв'язку для військових, які забезпечують захист від перехоплення інформації, може стати об'єктом інвестицій.

Біомедичні технології: Розвиток передової медицини для лікування поранених військовослужбовців може бути важливим напрямком інвестування.

Енергетичні технології: Розробка джерел енергії, які можуть працювати незалежно від зовнішніх джерел живлення, може бути важливою для забезпечення військових операцій у віддалених або ворожих областях.

Інвестори, які уважно вивчають та реагують на розвиток цих технологій в контексті воєнних конфліктів, можуть знайти можливості для успішних інвестицій в цих секторах. Однак важливо також враховувати етичні аспекти та наслідки війни при роботі з такими технологіями.

Наприклад, інвестори також можуть розглядати можливості в інших областях, таких як:

Геополітичний аналіз: Розвиток технологій аналізу даних та інтелектуальних систем може допомогти в інвестуванні в компанії, які спеціалізуються на геополітичному аналізі та ризик-менеджменті.

Криптовалюти та блокчейн: В умовах воєнного конфлікту цікавість до криптовалют може зростати, оскільки вони можуть забезпечувати анонімність та безпеку фінансових транзакцій. Інвестори можуть досліджувати компанії, які

розвивають блокчейн-технології для забезпечення безпеки фінансових операцій.

Безпілотні транспортні засоби: Використання безпілотних транспортних засобів для доставки ресурсів та медичної допомоги може забезпечити більш ефективну підтримку військових операцій у складних умовах.

Супутникові технології: Інвестування в компанії, що займаються розвитком супутникових технологій, може допомогти у покращенні спостереження та зв'язку в умовах воєнного конфлікту.

Загалом, воєнний конфлікт створює потребу у нових інноваціях та технологіях для забезпечення безпеки, ефективності та стратегічного переваги. Інвестори можуть знаходити цікаві можливості в різних секторах, які дозволяють забезпечити військові потреби у таких умовах.

Висновки до розділу

Висновки щодо використання інновацій та технологій в інвестиційному управлінні під час воєнного конфлікту:

Стратегічне планування на основі даних: використання інноваційних технологій для збору та аналізу великих обсягів даних дозволяє здійснювати більш точне та ефективне стратегічне планування в умовах воєнного конфлікту. Аналітика даних може надавати інвесторам докладні інсайти для прийняття обґрунтованих рішень.

Штучний інтелект та автоматизація: використання штучного інтелекту та автоматизації управлінських процесів може підвищити ефективність прийняття рішень та оптимізувати роботу інвестиційних стратегій в реальному часі, що особливо важливо в умовах швидкозмінного середовища воєнного конфлікту.

Фінтех і блокчейн: використання фінтех-рішень та технології блокчейн може сприяти підвищенню прозорості та безпеки транзакцій в інвестиційному

управлінні. Це важливо в умовах воєнного конфлікту, де ризики можуть бути підвищеними.

Дистанційне управління та віртуалізація: застосування технологій дистанційного управління та віртуалізації дозволяє здійснювати ефективне управління інвестиціями навіть в умовах, коли фізична присутність обмежена або ускладнена.

Кібербезпека: з урахуванням ризиків кібератак в умовах воєнного конфлікту, інновації в галузі кібербезпеки стають важливим елементом захисту фінансових та інвестиційних систем.

Інвестування в технологічні галузі: вкладення в технологічні інновації та стартапи може сприяти розвитку нових ринків та створенню інноваційних продуктів, навіть в умовах конфлікту.

Узагальнюючи, інтеграція інновацій та технологій в інвестиційне управління в умовах воєнного конфлікту може значно полегшити управління ризиками та підвищити ефективність прийняття рішень інвесторами.

ВИСНОВКИ

Підбиваючи підсумки дослідження, можна визначити, що мережева модель публічного управління спрямована на вирішення викликів глобалізації та децентралізації. Завдяки різноманітним інститутам обміну ресурсами та інформацією, а також узгодженню політики і рішень, ця модель впроваджує нові форми взаємодії громадян з політичним керівництвом та державними службовцями. Таким чином, виникають нові механізми контролю, підзвітності та вирішення конфліктів інтересів.

Загалом можна визнати, що в сучасній епохі відбувається зміна основних цілей, функціональних завдань та структурних принципів управління державою. Це призводить до парадигмального зрушення у розумінні ролі та місії державного управління у відносинах між державою, ринком та громадянським суспільством. Традиційну бюрократичну модель управління витісняють нові підходи, такі як модель нового державного менеджменту та мережева модель.

У транзитних країнах, ймовірно, важливо враховувати концепцію національної моделі державного управління. Це не є спробою створити нову теоретичну конструкцію поряд із бюрократичною, менеджерською чи мережевою моделями. Національна модель державного управління визначає орієнтації для стратегії реформ. Це означає реалізацію сучасних теоретичних підходів для розробки адаптивного сценарію трансформацій, який враховує національні та історичні особливості, культурний потенціал і включає поступову адаптацію передових інститутів та управлінських процесів, що вже успішно функціонують у розвинених країнах.

Систематизовані принципи управління інвестиційною діяльністю, реалізація яких сприяє досягненню основної мети інвестування - максимізації ефективності використання інвестованого капіталу. При цьому слід зазначити, що в умовах економічних відносин, що розвиваються, недостатньо тільки визначити рентабельність вкладеного капіталу, оскільки динамізм інвестицій

ного ринку формує потреба обліку різноманітних чинників (тимчасової нерівноцінності грошей, інфляційних очікувань та інших.). У зв'язку з цим дедалі більшого значення набуває не оцінка ефективності окремого інвестиційного проекту, а його вплив на зміну економічного потенціалу інвестора,

Оцінка ефективності інвестиційної діяльності в Україні дозволяє визначити фактори та умови підвищення інвестиційну активність підприємств, що розкривають механізм мобілізації необхідного обсягу ресурсів. Обґрунтовано доцільність використання вартісного підходу до управління інвестиційними проектами, що відображає цілі та завдання стратегічного управління з боку власників та інвесторів.

На основі синтезу інструментів інвестиційного менеджменту та концепції управління вартістю розроблено модель оцінки еластичності вартості підприємства від параметрів інвестиційної діяльності, що розкриває взаємозв'язок та взаємовплив інвестиційної діяльності на вартість підприємства.

Оцінка еластичності вартості підприємства від розміру інвестицій дозволила визначити вплив величини немонетарних активів на вартість підприємства та виявити можливості підвищення ефективності інвестиційної діяльності для підприємства.

Визначено пріоритетні напрями інвестиційної діяльності підприємства, що полягають у зміні технічних умов виробництва, зростанні масштабів та значущості інвестицій для зростання вартості підприємства та дозволяють підвищити ефективність прийнятих управлінських рішень інвестиційного характеру.

Важливою складовою відновлення та розвитку України є потенціал повної інтеграції до ЄС як повноправного члена та встановлення зв'язків із країнами G7, які не лише є моделлю процесів випереджального економічного розвитку, а й можуть стати потужними донорами відновлення. проекти. Основними напрямками майбутнього розвитку є подальша цифровізація

виробничих та бізнес-процесів, зелений курс, спрямований на декарбонізацію економіки, запобігання негативній зміні клімату. Гармонізація з економічними структурами ЄС може призвести до фундаментальних змін у структурі економіки, включаючи розробку, виробництво та експорт високотехнологічної продукції з високою доданою вартістю, коригування податкового законодавства.

На поточному етапі ситуацію покращує програма з переведення підприємств у безпечні місця для продовження виробництва. Крім того, переселенці-українці, прийняті на роботу на ці підприємства, як і раніше, потребуватимуть постійного місця проживання, що також слід враховувати у проектах щодо відновлення соціальної інфраструктури. Це також опосередковано вплине на розвиток показників людського капіталу. В Україні, для цього необхідно створити додаткові умови для залучення переселенців та їхнього швидшого повернення в Україну. Для досягнення цієї мети важливо розпочати активну реконструкцію зруйнованих війною міст чи селищ з будівництва модульних одно- та двоповерхових будівель у передмістях. Люди зможуть повернутися в ці території-супутники та побудувати нормальне життя.

Не менш важливо будувати мобільні житлові комплекси, де люди, які постраждали від російської агресії, зможуть дочекатися відновлення своїх пошкоджених будинків або хоча б тимчасового переселення до модульних конструкцій. Це дозволить залучити максимальну кількість переселенців і надасть можливість працювати повний робочий день або працювати в режимі онлайн. Потенційно це також має підтримати українську економіку та оподаткування. Загалом військові дії мають змінити державну політику України щодо використання людського капіталу. Удосконалення системи освіти, впровадження інноваційних освітніх технологій, тісна інтеграція виробництва та наукових досліджень мають сприяти радикальній трансформації економічних процесів.

У зв'язку із переміщенням населення, тимчасовим захопленням територій та фізичним знищенням майна скорочується кількість центрів обслуговування

клієнтів страхових компаній. У регіонах, де йдуть воєнні дії, проблематичним є організація врегулювання страхових претензій, оглядів транспортних засобів, отримання та належне оформлення документів для подання до страхової компанії для отримання страхових виплат, виклик поліції на місце дорожньо-транспортної пригоди. За даними НБУ, на ринку страхування життя наразі діють 13 страхових компаній.

Усі вони відповідально обслуговують своїх клієнтів та здійснюють страхові виплати. Проте компанії повідомляють про значне зниження страхових виплат, що призводить до обмежень їхньої діяльності. Такі обмеження можуть бути пов'язані з труднощами у спілкуванні та роботі персоналу, а також із утрудненим доступом до офісів та оригіналів документів. Це ускладнює страхові виплати, особливо у разі смерті застрахованих на окупованих територіях. Проте страховий ринок продовжує працювати навіть під час війни.

Продовження бойових дій негативно впливає на економічні процеси в Україні, тож визначити подальший розвиток країни непросто. Галузь страхування буде залежати від багатьох елементів, у тому числі стану економічних відносин, макрофінансових показників, стабільності політичної ситуації та загальної демографічної ситуації. Збільшення втрат серед громадян та зниження їх доходів вплинуть на негативний вплив на ситуацію.

Найбільш помітно це може бути в таких сферах, як страхування життя та майна. Також зростуть ризики щодо окремих видів страхування, у тому числі з медичного страхування. З іншого боку, після закінчення військових дій буде створено нові можливості для розвитку страхового ринку особливо у сфері нафтовидобутку та страхування інфраструктури. Поточна політика НБУ також має певний негативний вплив на розвиток страхового ринку. Зокрема, з початком російського військового вторгнення тиск на страхові компанії необґрунтовано зросло, а їхня робота ускладнилася.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. AgroPortal. В Україні активізують розвиток зрошення. URL: <https://agroportal.ua/news/ukraina/v-ukrajini-aktivizuyutrozvitok-zroshennya>
2. Amosha O., Pidorycheva I., Zemliankin A. Key trends in the world economy development: new challenges and prospects. *Sci. innov.* 2021. Vol. 17. № 1. P. 3–17. URL: <https://doi.org/10.15407/scine17.01.003>
3. Benchmarking Infrastructure Development. 2020. Assessing regulatory quality to prepare, procure and manage PPPs and traditional public investment in infrastructure projects. The World Bank. URL: <https://bpp.worldbank.org/economy/UKR>
4. Blinc R., Zidansˇek A., Šlaus I. Sustainable development and global security. *Energy.* 2007. Vol. 32. Iss. 6. P. 883–890.
5. Bregman R. Why Europe Needs Ukraine. *The Atlantic.* 2022. URL: <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2022/04/why-europeneeds-ukraine/629476/>
6. Hartman J. Sustainability and National Security. *Sustainability and National Security* / Hartman J., Butts K., Bankus B., Carney S. (Eds.). Center for Strategic Leadership United States Army War College Carlisle. Pennsylvania, 2012. P. 1–28.
7. Harmon J. D., Stevens J. H., Swim L. B. Finance, technology transfer and national security: a preliminary survey. *Journal of Technology Transfer.* 1991. Vol. 16. Iss. 3. P. 38–42. URL: <https://doi.org/10.1007/BF02371306>
8. Hearne S., Alcorn J., Goran W. Sustainable Security and Fragile States. *Sustainability and National Security* / Hartman J., Butts K., Bankus B., Carney S. (Eds.). Center for Strategic Leadership United States Army War College Carlisle. Pennsylvania. 2012. P. 85–126.
9. Homer-Dixon Th. F. *Environment, scarcity and violence.* Princeton, NJ: Princeton University Press, 1999. 253 p. Judt T. *Postwar. A History of Europe since 1945.* New York: The Penguin Press, 2005. 878 p.

10. Kelly M. War and culture: the lessons of post-war France. Synergies Royaume – Uni et Irlande. 2008. Vol. 1. P. 91-100. URL: <https://gerflint.fr/Base/RU-Irlande/kelly.pdf>.

11. Khagram S., Clark W., Raad D. F. From the Environment and Human Security to Sustainable Security and Development. Journal of Human Development. 2003. Vol. 4. Iss. 2. P. 289–313. DOI: 10.1080/1464988032000087604

12. Kindzerski Yu. The peculiarities of formation of industrial competitiveness of Ukraine and the EU in the light of the pandemic challenges. Actual issues of modern development of socio-economic systems in terms of the COVID-19 pandemic: scientific monograph; VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”: Sofia, Bulgaria. 2021, p. 182-198.

13. Leydesdorff L. The Triple Helix, Quadruple Helix, and an NTuple of Helices: Explanatory models for analyzing the Knowledge-based economy. Journal of the Knowledge Economy. 2012. Vol. 3. №. 1. P. 25–35.

14. Makó C., Illéssy M. Innovation policy review national and european experience. QuInnE Working Paper. 2015. № 1.

15. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2019/10/29/novyna/polityka/zelenskyj-vidkryv-mariupoli-investycijnyj-forum>

16. Удосконалення фінансово-кредитного стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні: монографія/авт.кол.; за науковою редакцією к. е. н, доц. Б.І. Пшика – К.: УБС НБУ, 2010. – 263 с.

17. Закон України « Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991р., за ред. від 19.01.2012р

18. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К., 2003. - 1440 с.

19. Закон України « Про оподаткування прибутку підприємств» . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2156-17>

20. Нехайчук Д.В. Проблемы иностранного инвестирования в развитие региона // Финансы и инвестиции. – 2015. – березень №6. – с.15-20
21. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. - №11. – С. 303-458.
22. Інвестиційний менеджмент: Навч. посіб. / В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда, Ю.М. Великий. – 2-ге вид., доопр. і доп. – Х.: Інжек, 2015. – 664 с.
23. Дослідження Центру Розумкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-iaak-investuie-v-ukrainu>
24. Дані МінФіну за 2019р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>
25. Удосконалення фінансово-кредитного стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні: монографія / авт.кол. ; за науковою редакцією канд. екон. наук, доц. Б.І. Пшика – К. : УБС НБУ, 2010. – 263 с.
26. Івахненко І.С. Інвестиційна діяльність в Україні: сучасний стан та можливості її активізації// Финансы и инвестиции. – 2015, - березень, №6 с.21-25
27. Кириченко О.А., Єрохін С.А. Інвестування: підручник. – К. : «Знання», 2009. – 573 с.
28. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.govstat.ua
29. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник. – К.: «Центр навчальної літератури», 2016. – 376с.
30. Удосконалення фінансово-кредитного стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні: монографія / авт.кол. ; за науковою редакцією канд. екон. наук, доц. Б.І. Пшика – К. : УБС НБУ, 2010. – 263 с.
31. Закон України « Про підприємництво» від 07.02.1991р., за ред. Від 19.06.2009 р.
32. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2015. – 472 с.